

Broj: 07-37-sl./14
Ilijaš, 19.04.2014.godine

STRUČNA SLUŽBA OPĆINSKOG VIJEĆA I
OPĆINSKOG NAČELNIKA

**INFORMACIJA U OBLASTI ZDRAVSTVA
NA PODRUČJU OPĆINE ILIJAŠ**

Ilijaš, april 2014.godine

*****

Ul. 126. ilijaške brigade br. 6, 71380 Ilijaš
Tel. ++387 33 580-620, 580-690, fax. 400-505,
Transakcijski račun kod VAKUFSKE BANKE,d.d. Sarajevo:1602000000710645
e-mail o_ilijas@bih.net.ba

Broj certifikata:CR14625Q

Zdravstvo , kao veoma važan i složen segment u društvu, na prostoru općine Ilijaš je prisutno u domenu primarne zdravstvene zaštite , koja je organizovana u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i obavlja se kroz usluge:

JU " Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo"

-lokalitet Ilijaš

-lokalitet Srednje

JU " Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo"

- punkt Ilijaš

JU " Apoteke Sarajevo" - apoteka Ilijaš i Srednje,

JU " Domovi zdravlja Kantona Sarajevo"

**DZ Ilijaš sa ambulantom u Srednjem, Kamenici, Gajevima,
Podlugovima i Mrakovu.**

Blizina i dobra komunikacijska povezanost KCU Sarajevo i državne bolnice, gdje se pruža sekundarna (bolnička) zaštita, čini dobre osnove za cjelovitu zdravstvenu zaštitu stanovništva naše općine.

JU " Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo"

- lokalitet Ilijaš

Zavod za zaštitu žena i materinstva, svoje usluge realizuje putem ambulante u Ilijašu koja je smještena u sklopu objekta Doma Zdravlja Ilijaš, Bogumilska br.6 i ambulante u Srednjem.

Lokalitet Ilijaš raspolaže sa sljedećom opremom: ultrazvučni aparat "Aloca 1700" sa dvije sonde, kolposkop, dva ginekološka stola, Sterilizator, Mikroskop, CTG aparat i sva druga oprema koja je propisana standardima i normativima za obavljanje ginekološke zdravstvene zaštite.

Ambulanta Srednje raspolaže sa sljedećom opremom: ultrazvučni aparat "Aloca 500", ginekološki sto, mikroskop, sterilizator i sva druga oprema koja je propisana standardima i normativima za obavljanje ginekološke zdravstvene zaštite.

Na lokalitetu Ilijaš zaposlen je jedan ljekar specijalista ginekologije i akušerstva, dvije medicinske sestre-akušerski smjer i jedna spremačica.

Organizovana je monovalentna patronažna služba koja radi u sklopu ginekološke ambulante. Što se tiče kadra zaposlenog na ovom lokalitetu, u ovoj godini nije planirano zapošljavanje novih uposlenika.

Problemi vezani za rad ambulante u Srednjem se nalaze prije svega u nepriznavanju ambulante Srednje od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i malog broja pacijenata od 5 do 10 mjesečno. Zavod je bio prinuđen da ambulantu privremeno zatvori, te u dogledno vrijeme a po zahtjevu zainteresovanosti pacijentica ista će biti ponovo aktivirana.

Izveštaj o radu JU Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva – Lokalitet Ilijaš i Srednje za period 01.01.2013. – 31.12.2013.godine dat je tabelarno kako slijedi:

JU " Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo" - punkt Ilijaš

Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo, putem svog punkta u Ilijašu pruža primarnu zdravstvenu zaštitu u noćnim satima u periodu od 19,30 do 07,30 sati. U navedenom periodu dežura jedan medicinski tim sa opremljenim ambulantnim vozilom tipa kardiomobil. Ambulanta je opremljena suvremenom medicinskom opremom koja je neophodna za kvalitetnu i brzu dijagnostiku i pružanje adekvatne hitne medicinske pomoći kao i brz medicinski tretiran transport oboljelog ili unesrećenog do najbližeg kliničko-bolničkog centra.

U periodu 01.01.2013. do 31.12.2013.godine urađeno je 4.781 intervencija, u sklopu kojih je izvršeno 5.871 usluga (pod uslugom se podrazumijeva davanje redovne terapije, obrade povreda, previjanja rana, snimanje EKG-a, aplikacije kisika, davanje infuzije, plasiranje urinarnog katetera, utvrđivanje smrti sa izdavanjem prateće dokumentacije, suradnja sa MUP-om tj. utvrđivanje stepena alkoholisanosti vozača, uzimanje krvi na analizu i sl.). U istom periodu je obavljeno i 453 kućne posjete ljekara sa timom i 69 kućnih posjeta medicinskih tehničara u cilju davanja redovne kućne terapije. U istom periodu je obavljeno i 184 medicinskih transporta, naglo oboljelih i povrijeđenih pacijenata do najbližeg kliničko-bolničkog centra.

Što se tiče etio-patologije, uglavnom se radi o srčanim bolesnicima, bolesnicima sa povišenim krvnim pritiskom i poremećajima srčanog ritma, te izvjesnim oboljenjima respiratornih organa kao i simptomatskim oboljenjima respiratornih organa kao i simptomatskim oboljenjima periodično-epidemiološko klimatološkog tipa (gripozna stanja, virusne infekcije i sl.). Pored gore navedenog, medicinsko terenske ekipe su intervenisale i kod saobraćajnih udesa i drugih vrsta povređivanja na području općine Ilijaš.

U periodu od 07,30 sati ujutro do 19,30 uveče, nije organizovano dežurstvo tima hitne medicinske pomoći.

Sva nastojanja zakonodavne i izvršne vlasti općine Ilijaš da se uvede 24-satno dežurstvo hitne medicinske pomoći na punktu Ilijaš do sada nisu dala rezultate. Razlozi za ovu vrstu usluge su višestruki:

Teritorijom općine Ilijaš prolazi 11km autoputa Sarajevo-Zenica; 33km magistralnog puta Sarajevo-Tuzla; 10km regionalnog puta Sarajevo-Visoko; 69km lokalnih puteva i 13km željezničkog koridora Sarajevo-Doboj. Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja, za 2012.godinu, to zbirno čini najveću dužinu magistralnog i regionalnog puta, u odnosu na druge općine Kantona Sarajevo, što je dovoljan pokazatelj disperzije prometnih komunikacija na teritoriji općine Ilijaš. Opterećenost ovih saobraćajnica i gustina saobraćaja dovodi do toga da se svakodnevno na ovim putnim komunikacijama dešavaju saobraćajne nesreće sa tragičnim posljedicama. Samo na željezničkom koridoru desilo se više nesreća u kojima je preko 20 lica izgubilo život, uključujući nesreću koja se dogodila 2011.godine, u kojoj su stradala tri dječaka od 14, 15 i 16 godina.

Jedan od trenutno najaktuelnijih problema je problem odvijanja saobraćaja preko pružnih prijelaza. Od ukupno 12 pružnih prijelaza na području općine Ilijaš, 7 pružnih prijelaza je bez signalizacije. Posebno pitanje je sigurnost djece prilikom prelaska pružnih prijelaza u blizini škole.

Općina Ilijaš je od sjedišta Zavoda za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo udaljena oko 25 km. Ekipama Zavoda za dolazak na intervenciju treba i više od 45 minuta, a brzina djelovanja često zna biti odlučujuća u spašavanju ljudskih života. Na intervencije u toku dana izlaze ekipe Doma zdravlja Ilijaš koje nisu adekvatno opremljene za hitne intervencije i u svom sastavu nemaju specijaliste urgentne medicine.

Općinsko vijeće Ilijaš je prethodnih godina, u više navrata, istu inicijativu već upućivalo na adrese Skupštine Kantona Sarajevo (kao osnivača Zavoda za hitnu medicinsku pomoć), Vlade Kantona Sarajevo, Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo i Zavoda za hitnu medicinsku pomoć. Navedena inicijativa do sada nije dobila potrebnu podršku uz obrazloženje da na području općine Ilijaš prema zvaničnim podacima statističkih zavoda živi 17.000 stanovnika, a da prema standardima 24-satno dežurstvo se organizuje u općinama koje imaju preko 20.000 stanovnika.

Nedavni popis stanovništva je pokazao da na području općine Ilijaš živi preko 20.000 stanovnika, da je na području općine Ilijaš 2.000 učenika osnovnih škola, 1.200 učenika prvog, drugog i trećeg razreda srednjih škola i da prema podacima o broju zdravstvenih kartona, djece od 0-6 godina starosti ima 1700, proizilazi da ukupan broj stanovnika općine Ilijaš prelazi 20.000 i u potpunosti zadovoljava kriterije - standarde za uvođenje navedenog dežurstva. Navodimo i ukupnu površinu teritorija općine Ilijaš od 324km², kao i veliku udaljenost naseljenih mjesta (preko 40 km) od središta općine.

Sve ovo upućuje na urgentnost uvođenja 24-satnog dežurstva hitne medicinske pomoći na punktu Ilijaš

JU " Apoteke Sarajevo" - apoteka Ilijaš i Srednje

Na području općine Ilijaš, JU «Apoteke Sarajevo» opslužuje građanstvo općine Ilijaš putem centralne apoteke koja se nalazi u Ilijašu, ul. Hašima Spahića br.23 i ogranka «Srednje» u Srednjem.

Rad centralne apoteke u Ilijašu organizovan je u tri smjene – permanentna (dežurna) služba. Pacijente opslužuje dvanaest uposlenika, od čega šest magistra farmacije, pet farmaceutske tehničara i jedna spremačica.

U ogranku «Srednje», rad je organizovan u jednoj smjeni i to radnim danom od 07,30 do 15,00 sati, a svaka druga subota u mjesecu je radna. Pacijente opslužuje jedan magistar farmacije.

Što se tiče uvjeta u pogledu opreme, opremljene su najsavremenijom opremom i stručnom literaturom.

Broj realizovanih recepata u Apoteci Ilijaš u 2013. godini bio je 56.889

Broj realizovanih recepata u Apoteci Srednje u 2013. godini bio je 19.665

Pored usluga nabavke i izdavanja lijekova i drugih medikamenata, pacijenti mogu dobiti stručne savjete i upute. Dobra saradnja je organizovana sa veletrgovnicama na području Kantona Sarajevo, tako da se u slučaju trenutne nestašice i potrebe određenog lijeka, može obezbijediti nabavka istog u vrlo kratkom vremenskom periodu. Također, zbog velikog broja dijabetičara, organizovana je i brza provjera šećera u krvi bez čekanja.

Na području općine Ilijaš egzistiraju i dvije privatne apoteke na tri lokaliteta, dva u Ilijašu i jedan u Podlugovima.

Apoteke koje egzistiraju na području općine Ilijaš uvrštene su u mrežu ugovornih apoteka na Kantonu Sarajevo i u njima se mogu realizirati recepti na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, što znači da se u svim apotekama mogu dobiti lijekovi sa esencijalne liste na recept.

Dobra saradnja sa Domom zdravlja u Ilijašu omogućava da pacijenti veoma brzo dolaze do traženih medikamenata.

JU " Domovi zdravlja Sarajevo"- DZ Ilijaš sa ambulantom u Srednjem, Kamenici, Gajevima, Podlugovima i Mrakovu

U cilju podizanja kvaliteta pružanja zdravstvenih usluga, u 2013.godini, u Domu zdravlja u Ilijašu u sklopu aktivnosti vođenih na osposobljavanju RTG kabineta uspelo se uvrstiti u nabavku istog u 2013.godini, tender za nabavku istog je objavljen u aprilu 2014.godine. Sredstav su obezbijedena putem Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, a postupak javne nabavke provodi JU"Dom zdravlja Kantona Sarajevo. Po standardima i normativima potreban broj timova je 15 na postojeći broj stanovnika i teritorijalnu rasprostranjenost općine u druge specifičnosti.

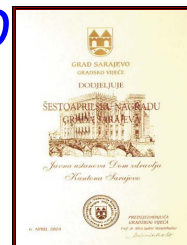
U 2013.godini završena je izgradnja i opremanje ambulante porodične medicine u Mrakovu, koja je puštena u rad 10.10.2013.godine.

Zajedničkim ulaganjima nadležnog ministarstva i općine Ilijaš stvaraju se prostorni kapaciteti u oblasti zdravstva na području općine Ilijaš, a također, ulaganjem u opremu povećavaju se kapaciteti za širi dijapazon pružanja usluga, a sve u cilju stvaranja kvalitetnijih uslova za pružanje zdravstvenih usluga građanstvu općine Ilijaš.

Izvještaj o radu organizacione jedinice Dom zdravlja Ilijaš za 2013.godinu dat je u Izvještaju Ustanove kako slijedi.

DOM ZDRAVLJA KANTONA SARAJEVO OJ DOM ZDRAVLJA ILIJAŠ

INFORMACIJA O RADU OJ ILIJAŠ

Januar – Decembar 2013 godina

Ilijaš, januar 2014.

Zlatna krana za kvalitet- London 2004
Platinasta krana za kvalitet-Ženeva 2005

1. DJELATNOST

Organizaciona jedinica Ilijaš pruža primarnu zdravstvenu zaštitu za preko 26000 stanovnika Općine Ilijaš (oko 6000 fiktivno prijavljenih), koja se proteže na površini od 323 km². Prosječna naseljenost po kvadratnom kilometru je 77,40 stanovnika, udaljenost među lokalitetima je 15-20 km, a najveća udaljenost korisnika od lokaliteta i do 40 km.

Organizaciona jedinica Dom zdravlja Ilijaš je zdravstvena ustanova koja pruža kvalitetnu primarnu i specijalističko-konsultativnu zdravstvenu zaštitu na području općine Ilijaš. Djelatnost OJ DZ Ilijaš je: primarna zdravstvena zaštita koja se obavlja kroz sljedeće službe: porodična/ /obiteljska medicina, zdravstvena zaštita djece predškolskog uzrasta, zdravstvena zaštita školske djece i omladine, zubozdravstvena djelatnost, laboratorijska, radiološka - ultrazvučna dijagnostika i specijalističko konsultativna djelatnost kroz sljedeće specijalnosti: Interna služba, Oftalmološka služba, ORL služba i Neuro-psihijatrijska služba .

Osim Centralnog objekta OJ DZ Ilijaš svoju djelatnost ostvaruje i u područnim ambulantama smještenim u Podlugovima, Srednjem i Kamenici, a u ambulantama u Gajevima, po završenoj rekonstrukciji i adaptaciji, nismo odmah počeli sa procesom rada zbog nedostatka kadra. Rad ambulante je pokrenut krajem septembra.

Ambulanta porodične/obiteljske medicine u Mrakovu je počela sa radom od 10.10.2013.godine

2. OSNIVAČ USTANOVE

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo

3. SJEDIŠTE USTANOVE (OJ Dom zdravlja Ilijaš)

Bogumilska br. 6, 71380 Ilijaš

4. ID BROJ USTANOVE

4200174570004

5. RADNO VRIJEME

Organizaciona jedinica Dom zdravlja Ilijaš – Centralni objekat radi svaki dan od 7³⁰ – 20⁰⁰. Vikendom i praznicima su organizovane dežure u OPZZ od 07³⁰ – 20⁰⁰ za svo stanovništvo općine Ilijaš u centralnom objektu.

Ambulanta Podlugovi radi svaki dan od 7³⁰ – 20⁰⁰, vikendom i praznicima su organizovane dežure u Centralnom objektu za svo stanovništvo općine Ilijaš.

Ambulanta porodične/obiteljske medicine Srednje radi svaki radni dan od 7³⁰ - 15⁰⁰.

Ambulanta porodične/obiteljske medicine u Mrakovu planirano je da radi svaki radni dan od 7³⁰ - 14⁰⁰, ali zbog prenesenog malog broja kartona, za sada ljekar iz Centralnog objekta radi tri puta sedmično (ponedjeljak, srijeda, petak), a medicinski tehničar puno radno vrijeme

Ambulanta Kamenica radi 2 x sedmično (utorak i četvrtak) od 07³⁰ do 11⁰⁰ .

Ambulanta Gajevi radi 1x sedmično (srijeda) od 11³⁰ do 14⁰⁰

Vikendom i praznicima su organizovane dežure u Centralnom objektu za svo stanovništvo općine Ilijaš.

ORGA

CENTRALNI OBJEKAT Bogumilska br.6 (Broj stanovnika oko 15 900)

SLUŽBE:

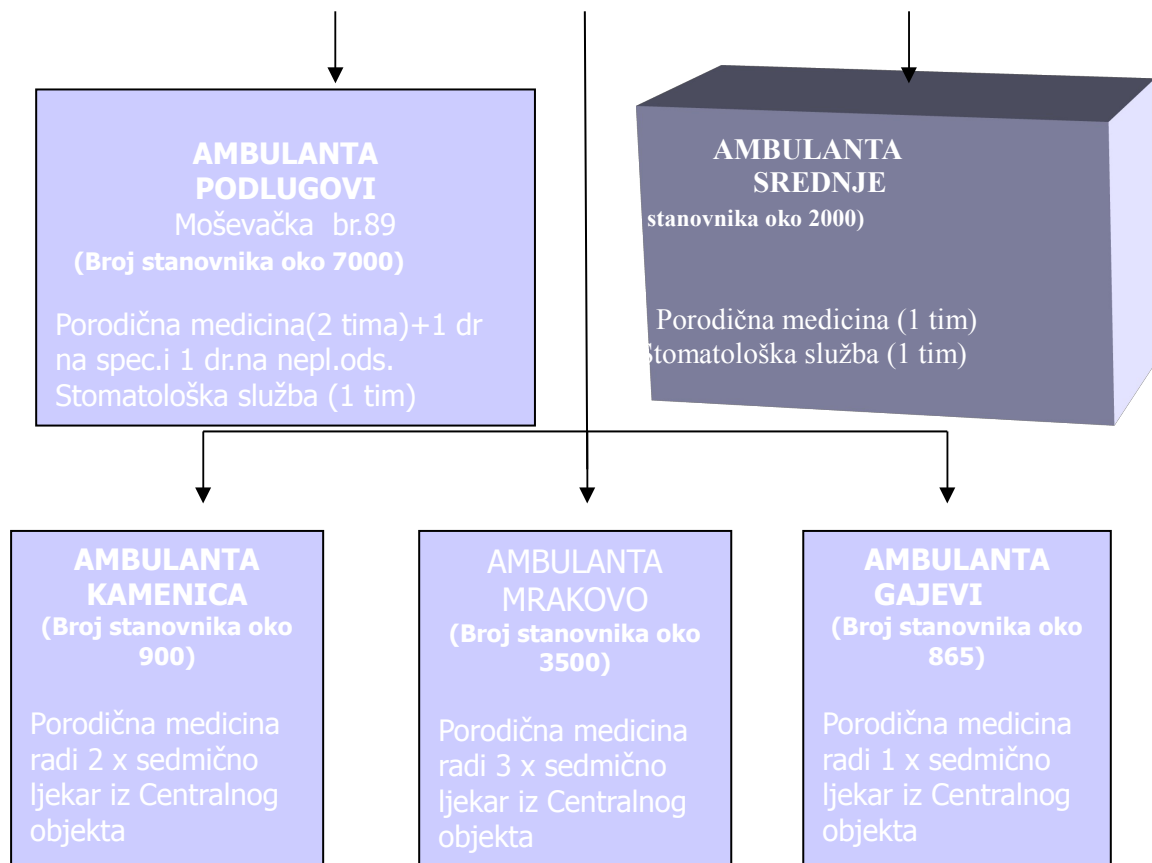
Primarna zdravstvena zaštita:

1. Porodična/obiteljska medicina (8 timova)+ 3 dr na specijalizaciji
3. Predškolski dispanzer (2 tim)
4. Dispanzer za školsku djecu i omladinu(1 tim)+1 dr na porodiljskom
5. Stomatološka služba (4 tima)

Laboratorijska služba

Specijalističko-konsultativna služba:

1. Opšta interna (1 tim)
- Oftalmološka služba (1 tim)
- Neuropsihijatrijska služba (1 tim)
- Otorinolaringološka služba (3x sedmično)
5. Radiologija-Ultrazvučna dijagnostika (2x sedmično)

TABELARNI PRIKAZ PROSTORA

Tabela 1.: Prikaz prostornog kapaciteta

Naziv organizacionog segmenta ¹	Lokalitet adresa) ² (općina i	Kvadratura prostora u m ² . 3	Ocjena stanja prostora ⁴
OJ Dom zdravlja Ilijaš - Centralni objekat-PZZ	Općina Ilijaš – Bogumilska 6	1371,48m ²	Zadovoljavajuće
-Ambulanta P/OM Srednje	Općina Ilijaš – Srednje bb	384 m ²	Zadovoljavajuće
-Ambulanta P/O M Kamenica	Općina Ilijaš–Kamenica bb	45,27 m ²	Zadovoljavajuće
-Ambulanta P/O M Gajevi	Općina Ilijaš - Gajevi bb	89,45 m ²	Zadovoljavajuće
-Ambulanta P/O M Podlugovi	Općina Ilijaš - Moševačka 89	88,10 m ²	Zadovoljavajuće
-Ambulanta P/O M Mrakovo	Općina Ilijaš – Mrakovo bb	116,00 m ²	Zadovoljavajuće
SKS OJ Ilijaš -Internistička služba -Oftalmološka služba -NPS služba -ORL služba	Općina Ilijaš – Bogumilska 6	56 m ² 32 m ² 44 m ² 28 m ²	Zadovoljavajuće

PRIKAZ LJUDSKIH RESURSA

Tabela 1.: Prikaz ukupnog broja zaposlenih prema statusu zaposlenja u tekućoj g.

Ukupan broj zaposlenih	Ukupan broj zaposlenih na neodređeno vrijeme	Ukupan broj zaposlenih na određeno vrijeme	Udio zaposlenih na određeno vrijeme u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)
104	98	6	5,76 %

Organizaciona jedinica DZ Ilijaš ima 104 uposlenika. Broj uposlenika nemedicinske struke je 21.

Tabela 2.: Ukupan broj i struktura zdravstvenih radnika zaposlenih na neodređeno vrijeme po organizacionim segmentima i procentu finansiranja od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo

Naziv organizacionog segmenta	Ukupno zdr. radnika	Ukupno neodređeno vrijeme	Struktura zdravstvenog kadra										zaposlenih od ZZOK	Procentat finansiranja
			Doktori medicine	Dr. medicine specijalisti	Dr. medicine spec. sa usmjerenom spec.	Dr. stomatologije	Dr. stomatologije specijalisti	Mr. farmacije	Mr. farmacije specijalisti	Djelatnici sa visokom zdr. školom	Zdravstveni tehničari VŠS	Zdravstveni tehničari SSS		
OJ Ilijaš	83	77	11	10	-	4	1	-	-	3*	7**	41		
UKUPNO:	83	77	11	10	-	4	1	-	-	3*	7**	41		

*Glavna sestra 1; sanitarni inženjer 1 (odgovorni u disp.za školsku djecu);dipl. med.sestra 1 (med.sestra u ambul Podlugovi)

**1 zdravstveni saradnik - socijalni radnik VŠS

Tabela 3.: Ukupan broj i struktura zdravstvenih radnika zaposlenih na određeno vrijeme po organizacionim segmentima i procentu finansiranja od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo

Naziv organizacionog segmenta	Ukupno zdr. radnika	Ukupno zdr. radnika na određeno vrijeme	Struktura zdravstvenog kadra										Procenat finansiranja zaposlenih od ZZOKS
			Doktori medicine	Dr. medicine specijalisti	Dr. medicine spec. sa usmjerenom spec.	Dr. stomatologije	Dr. stomatologije specijalisti	Mr. farmacije	Mr. farmacije specijalisti	Djelatnici sa visokom zdr. školom	Zdravstveni tehničari VŠS	Zdravstveni tehničari SSS	
OJ Ilijaš	83	6	3	1	-	1	-	-	-	-	-	1	
UKUPNO:	83	6	3	1	-	1	-	-	-	-	-	1	

DJELATNOST – TABELARNI PRIKAZ

Zdravstvena zaštita	Broj pregleda	Broj usluga	Ukupno	Broj tim.	Broj lok.	Br. ordinacija	Dnevna opt.
OPZZ-porodična/obiteljska	91802	47941	139743	12	6	9	40
Porodična/obiteljska 14-18 godina	1052	467	1519	#	#	#	#
Polivalentna-patronažna djelatnost	1705	4820	6525	-	-	-	-
Predškolski dispanzer	11436	9520	20956	2	1	2	31
Školski dispanzer	10115	6087	16202	1	1	2	30
Stomatologija	11317	33373	44690	6	3	4	8
NPS	3685	8977	12662	1	1	1	18
ORL	1691	2608	4299	1	1	1	13
Oftalmologija	3075	11169	14244	1	1	1	15
Internistička služba	3599	7111	10710	1	1	1	15
UZ - dijagnostika	1685	5726	7411	(1)*	1	1	19
Laboratorija	15677	110140	125817		3		10
UKUPNO	156.839	247.949	404.788	25+(1)*	6	22	

*Specijalista radiolog radi po Ugovoru

U gornjoj tabeli prikazan je broj timova koji su radili u 2013. godini.

Ukupan broj posjeta na nivou organizacione jedinice u 2013. godine je 156.839 i pri tome je ostvareno 252.103 usluga.

U 2013. godine posjeta je relativno isti broj kao i u 2012. godini

Zabilježen je porast posjeta u porodičnoj medicini (14-18 godina) i specijalističko konsultativnim službama (ORL službi i oftalmološkoj službi). Smanjenje broja posjeta najviše je uočeno u polivalentnoj patronaži.

U 2013. godine ostvarenih usluga je bilo 16 875 više nego u 2012.

Opšta primarna zdravstvena zaštita kroz porodičnu/obiteljsku medicinu radi sa 11 timova (od decembra sa 12 timova, mada doktorica nije dobila šifre za propisivanje recepata) na 5 lokaliteta a, od 10.10.2013. godine na 6 lokaliteta (nakon otvaranja ambulanti Mrakovo). Kada su se stekli minimalni kadrovski uslovi počelo se sa procesom rada i drugi dan u sedmici u ambulanti Kamenica, te obnovljen rad u ambulanti u Gajevima jedanput sedmično po završenoj rekonstrukciji i adaptaciji.

Po standardima i normativima potrebno je 15 timova na postojeći broj stanovnika i teritorijalnu rasprostranjenost općine, udaljenost korisnika zdravstvenih usluga od ambulanti gdje se pruža zdravstvena zaštita, te zbrinjavanje hitnih stanja kao i rada u dvije smjene u ambulanti Srednje za stanovništvo područja Srednje. U praksi zbog opravdanih odsustvovanja u prvoj polovini godine u prosjeku je radilo 8-9 timova (porodiljska odsustva, duža bolovanja, godišnji odmori). Krajem trećeg i u četvrtom kvartalu tekuće godine stvorili su se uslovi da ukupno funkcioniše 11 timova porodične/obiteljske medicine, s tim što jedan ljekar radi polovično radno vrijeme (rođenje trećeg djeteta), a prema

pravima iz Zakona o radu. Trenutno se jedan ljekar nalazi na specijalizaciji iz porodične/obiteljske medicine, 3 iz drugih oblasti, a jedna doktorica, koja je također na specijalizaciji, od 11.12.2013. godine je na porodičkom odsustvu. Situaciju nam prilično usložnjava korištenje slobodnih dana od rada nedjeljom i praznikom, jer se u vrijeme korištenja godišnjih odmora isti nisu mogli koristiti.

U ambulanti Podlugovi, zbog velikog priliva pacijenata a i broja gravitirajućeg stanovništva (preko 8000 stanovnika, od čega oko pola fiktivno prijavljenih), ukazuje se potreba uvođenja u proces rada još jednog tima porodične/obiteljske medicine. Dva doktora koja su radila u ambulanti Podlugovi su opravdano odsutna (specijalizacija i neplaćeno dvogodišnje odsustvo). Umjesto njih rade doktori iz Centralnog objekta, i zamjerke koje dobivamo od pacijenata iz pomenute ambulante su dugo čekanje za termin i gužve. To sve ukazuje da je potrebno uvesti i treći tim u proces rada, što svakako i planiramo i realizovati.

U područne ambulante porodične/obiteljske medicine Gajevi i Kamenica za naredni jednogodišnji period angažovali smo dr Ehlimanu Ibrahimović koja radi pola radnog vremena (rođenje trećeg djeteta). Smatrali smo da je potreban prijem doktora medicine za ove ambulante u zamjenu za doktoricu Azru Celo koja je otišla na specijalizaciju iz Neurologije i neće se vraćati u službu.

OPZZ - porodična/obiteljska medicina se bavi zdravstvenom zaštitom stanovništva uzrasta od 14 godina starosti do 65 i dalje. Bez obzira na gore pomenuto, u proteklom periodu ova služba je imala **92854** posjete i pri tome ostvarila **48408** usluga.

Zbog nedostatka kadra u proteklom periodu patronažne sestre su dobar dio vremena radile u ambulanti, što je vidljivo iz broja posjeta koji je 84 % u odnosu na 2012. godinu. Optimalno bi bilo da broj patronažnih sestara/tehničara prati broj timova porodične/obiteljske medicine u OJ Ilijaš (Tim čine: doktor, medicinska sestra/tehničar i patron.sestra/tehničar).

Djelatnost i rad socijalnog radnika u okviru porodične medicine se nastavlja, a isti je imao **2064** posjeta u proteklom periodu, te pokazao izvanrednu motivisanost i produktivnost u svom radu.

U skladu sa Programom Ministarstva zdravstva Federacije BiH, u ambulantama porodične medicine u Kamenici i Gajevima, koje su ušle u Projekat rekonstrukcije i opremanja u 2011. godini, početkom 2013. godine završena je faza rekonstrukcije, adaptacije i opremanja.

Ambulante Podlugovi, Srednje i Mrakovo također su opremljene potrebnom opremom i mobilijarom u okviru istog Projekta.

U skladu sa Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na slobodan izbor doktora medicine i doktora stomatologije, u maju 2011. godine počela je aktivna registracija stanovništva u timove porodične/obiteljske medicine. Do sada je registrovano oko 60 % stanovništva u timove porodične/obiteljske medicine i preko 82% stanovnika je izabralo svog stomatologa.

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske djece od kraja marta 2013.godine, sa odlaskom pedijatra dr Ganimete na Kliniku za Pedijatriju, ostala je samo sa jednim pedijatrom, što je znatno otežalo rad službe. Na ispomoć smo povremeno i prema mogućnostima drugih organizacionih jedinica dobijali po jednog pedijatra, kako bi barem održavali rad službe u prvoj smjeni. Treba napomenuti da je pri takvom rasporedu bilo teško organizovati preventivni rad i kontinuiranu imunizaciju djece predškolskog uzrasta. Zdravstvena zaštita za djecu predškolskog uzrasta se najčešće u drugom i trećem kvartalu tekuće godine pružala samo u prvoj smjeni, a u drugoj smjeni, subotom, nedjeljom i praznikom roditelji su odvodili djecu u najbližu OJ ili OJ gdje je dežurni pedijatar. Često usluge nisu dobijali ni u OJ DZ Vogošća koja je najbliža Ilijašu (zbog godišnjih odmora i specijalizacije njihovih ljekara), pa su odlazili u OJ Centar i Stari Grad, koji su udaljena od Ilijaša preko 20 km. U četvrtom kvartalu sa prijemom još jednog pedijarta, Adise dr Čamdžić, situacija se znatno promijenila na bolje i organizovan je rad u I i II smjeni, što je u mnogome olakšalo rad pedijatrijske službe na zadovoljstvo i uposlenika, a naročito djece i njihovih roditelja.

U službi je bilo **11436** posjeta i **9520** usluga.

U 2013.godine bilo je 297 posjeta više nego u 2012. godini

U službi za zdravstvenu zaštitu školske djece i omladine, od odlaska na specijalizaciju iz Pulmologije dr Alene Pašalić (od 11.12.2013.godine na porodičko odsustvo, a koja se samim tim neće vraćati u službu, radi jedan tim za svu djecu od 7-15 godina i preventivu za uzrast od 16-18 godina. Kadrovskom konsolidacijom Službe za zdravstvenu zaštitu predškolske djece, stvoreni su uslovi da se obavi prvi dio planiranih sistematski preglede sve školske djece sa područja općine Ilijaš, koji ranije nisu rađeni u kontinuitetu. Koordinacijom šefova porodične medicine, školskog i predškolskog dispanzera, ovaj proces teče zadovoljavajućim tokom.

U službi je ostvareno **10115** posjeta i **6087** usluga.

U 2013.godine bilo je 320 posjeta manje nego u 2012. godine

Stomatološka služba je organizovana na 3 lokaliteta, sa 6 timova stomatologa i imali su **11317** posjeta što je manje za 239 u odnosu na 2012.godine i **33 373** ostvarenih usluga.

U laboratorijskoj službi bilo je **15.677 pacijenta**, a urađeno je **110140** analiza. Povećan je broj analiza za 14182 u odnosu na 2012. godine. Uočeno je fiktivno prijavljivanje stanovništava iz drugih kantona, posebno bolesnih pacijenata kojima su zdravstvene usluge u ovom kantonu besplatne – bez participacije. U zadnjem kvartalu ove godine smo zbog kvara aparata za brojanje krvnih elemenata u OJ DZ Vogošća, radili određeni broj njihovih analiza u našem laboratoriju.

Neuropshijatrijska služba u periodu januar-decembar 2013. godine zabilježila je **3685** posjeta i **8987** usluga što je približno isti broj kao i u istom periodu 2013. godine.

U internističkoj službi u periodu januar-decembar 2013. godine je bilo 3599 posjeta i 7111 usluga.

ORL-a služba je radila 3x sedmično i ukupno je imala **1691** posjeta i pri tom ostvarila **2608** usluge. Do povećanja broja posjeta i usluga je došlo zbog rada specijaliste 3x, a u istom periodu prošle godine je radio 2x.

Oftalmološka služba u periodu januar-decembar 2013. godine ostvarila je **3075** posjete i **11169** usluga, što je u odnosu na 2012. godinu više za 253 posjete a što je vjerovatno posljedica fiktivnog prijavljivanja stanovništava kojima su zdravstvene usluge u ovom kantonu besplatne – bez participacije, kao i obnavljanja specijalističkog nalaza u cilju propisivanja specijalističke terapije.

UZ dijagnostika - radi specijalista radiolog po Ugovoru o djelu 2x sedmično za odrasle. Djeca predškolskog uzrasta UZ pregled obavljaju u privatnim ordinacijama sa kojima je ZZO KS sklopio Ugovor. Posjeta je bilo **1685**, a usluga **5726**, što je relativno isti broj kao i u 2012. godini. Nastavljene su aktivnosti oko rekonstrukcije i opremanja radiološke službe u OJ DZ Ilijaš.

MORBIDITET

Prateći morbiditet stanovništva Općine Ilijaš uočavamo da nema većih odstupanja u broju oboljelih, kao ni u vodećim oboljenjima. Respiratorna oboljenja su vodeća oboljenja u dobnim skupinama 0-6 godina i 7-18 godina, a kod osoba sa 19 i više godina, te starijih od 65 godina, više su zastupljena kardiovaskularna oboljenja (hipertenzivna oboljenja i druga srčana oboljenja) i šećerna bolest. U mlađim dobnim skupinama, osim infekcija gornjih respiratornih puteva, zastupljena su oboljenja kože, nedostatak vitamina, akutni bronhitis. Na osnovu izvještaja stomatološke službe vodeće oboljenje u svim dobnim skupinama je karijes sa preko 50%.

RADNA DISCIPLINA

Radna disciplina je relativno dobra, uz redovno elektronsko evidentiranje svih uposlenika u Centralnom objektu kod dolaska i odlaska na posao, te vođenje evidencija putem sveske u područnim ambulantama.

Rad svih službi unutar OJ Ilijaš uspješno zadovoljava sve potrebe naših pacijenata, jer naši pacijenti uglavnom iskazuju zadovoljstvo pruženim uslugama od strane naših uposlenika.

I dalje ćemo istraživati u svom radu, nastojati da pružamo što kvalitetniju zdravstvenu zaštitu, i da neprestano poboljšavamo kvalitet naših usluga.

ODNOS I SARADNJA SA DPZ

Odnos sa svim strukturama društveno političke zajednice u okviru koje djeluje naša OJ je izuzetno dobar i korektan. Posebno ističem dobru saradnju sa Općinom Ilijaš, odnosno nadležnom općinskom službom i općinskim načelnikom, koji imaju izuzetno razumjevanje za naše probleme, te se trude da kroz budžetska sredstva i planirane projekte (nadziđivanje i rekonstrukciju krova objekta, adaptaciju RTG i pneumoftiziološkog kabineta, izgradnju kružne saobraćajnice oko Centralnog objekta) pomognu što boljem funkcionisanju zdravstvene zaštite na području Ilijaša. Općinsko vijeće kroz svoje inicijative, a nekada i kritičke osvrte, također utiče na poboljšanje funkcionisanja službi u organizacionoj jedinici. Većina inicijativa Općinskog vijeća je prihvaćena, te su dati adekvatni odgovori na vijećnička pitanja, naravno u mjeri u kojoj je to bilo objektivno moguće.

Na području Općine Ilijaš djeluju brojne nevladine organizacije sa kojima imamo dobru saradnju.

EDUKACIJA

Svi timovi P/OM kao i uposleni iz drugih službi su uključeni u razne projekte i tipove edukacije (edukacija AKAZ, TOT, projekat preventivne aktivnosti timova porodične medicine, PAT i dr.).

Jedan dio uposlenika naše organizacione jedinice pod sponzorstvom raznih farmaceutskih kuća prisustvuje raznim vidovima Kongresa, simpozija, edukacije i usavršavanja.

Edukacija kadrova je trajan zadatak na svim nivoima i svim službama, a osobito u okviru implementacije projekta porodične/obiteljske medicine.

ZAKLJUČAK

Zdravstvena zaštita za stanovništvo općine Ilijaš je pružana svakodnevno u prvoj i drugoj smjeni u kontinuitetu, te nedjeljama i praznicima, osim u pojedinim periodima u predškolskom i školskom dispanzeru zbog nedostatka ljekarskog kadra.

I pored nedostatka ljekarskog kadra u pojedinim periodima, planirani zadaci su adekvatno i na vrijeme urađeni.

U proteklom periodu pored osnovne djelatnosti nastavili smo raditi registraciju pacijenata u timove porodične/obiteljske medicine i u timove stomatologije.

Aktivna registracija stanovništva je u posljednje vrijeme znatno opala jer:

- motivisanost korisnika zdravstvenih usluga, a jednim dijelom i zdravstvenih radnika, nije na zadovoljavajućem nivou
- nije bilo dovoljnog broja ljekara gdje bi se stanovništvo registrovalo
- nije bilo moguće uspostaviti standardne timove na duži vremenski period – česta fluktuacija ljekara, raskidi ugovora, neplaćena odsustvo, duža bolovanja i dr.

U izvještajnom periodu, a i svih ranijih godina, veliko opterećenje nam pričinjavaju hitna stanja i saobraćajni udesi, kojih na žalost ima sve više. Specifičnost terena na kojem rade zdravstveni radnici OJ DZ Ilijaš (velika površina, ruralno područje, jedan dio auto-puta koji pripada općini Ilijaš, magistralni put Tuzla-Sarajevo) iziskuje od timova porodične/obiteljske medicine česte izlaske na teren i gubitak velikog dijela radnog vremena za rad u porodičnoj medicini, što za sobom povlači velike gužve u čekaonicama.

Zbog gore navedenog, potrebna je stalna animacija nadležnih za uspostavljanjem 24-satnog punkta HMP u Ilijašu, kako bi zdravstvenim radnicima OJ DZ Ilijaš ostalo više vremena da se posvete svojim svakodnevnim aktivnostima.

U izvještajnom periodu glavnina problema odnosila se na nedostatak ljekarskog kadra u porodičnoj/obiteljskoj medicini i dispanzeru za predškolsku djecu. U porodičnoj/obiteljskoj medicini dvije doktorice nalazile su se na porodičkom odsustvu, a jedna doktorica na dužem bolovanju (oko 5 mjeseci). Također se desio i jedan raskid ugovora o radu, te jedno neplaćeno odsustvo u trajanju od dvije godine. Sve to je uz, godišnje odmore, u jednom periodu dovodilo u pitanje i minimum rada ove službe. Uz razumjevanje generalnog direktora, raskid ugovora i neplaćeno odsustvo je nadoknađeno prijemom novih ljekara, a krajem godine primljen je jedan ljekar za ambulantu Mrakovo. Povratkom doktorica sa porodičnog odsustva i doktorice sa dužeg bolovanja, te uz izuzetne organizacione napore šefa OPZZ, konačno su se krajem ovog perioda stekli uslovi za skoro optimalno funkcionisanje porodične/obiteljske medicine. Početkom rada ambulate porodične/obiteljske u Mrakovu i prijemom jednog ljekara, zaokružena je kadrovska potreba kojima se težilo u protekloj godini dana.

Ambulanta porodične/obiteljske medicine Mrakovo u okviru Mreže je završena, nabavljena je kompletna oprema i mobilijar od strane FMZ, pa je otvorena i počela sa radom 10.10.2013. godine. Ono što je evidentna prepreka za prenošenje zdravstvenih kartona iz Centralnog objekta u ovu ambulantu jeste nepostojanje apoteke u blizini, tako da je do sada preneseno nešto manje od 400 kartona. Iz tog razloga treba poduzeti aktivnosti oko otvaranja apoteke na ovom području.

Završene su aktivnosti vezane za Projekat rekonstrukcije ambulanti porodične medicine u Kamenici i Gajevima u skladu sa Programom Ministarstva zdravstva Federacije BiH. Završeno je i opremanje istih. Kadrovskom konsolidacijom i organizacionim naporima, uspostavljen je rad ambulate u Kamenici i drugi dan u sedmici, a obnovljen je i rad ambulate u Gajevima jednom sedmično.

U dispanzeru za predškolsku djecu (kao i u dispanzeru za školsku djecu i omladinu) zbog postojanja samo po jednog ljekara na službama, tokom ljeta uglavnom se radilo u prvoj smjeni, a povremeno uz pomoć pedijataru iz drugih organizacionih jedinica. Tokom mjeseca septembra uloženi su veliki naponi na iznalaženju stalnog rješenja za predškolski dispanzer, što je urodilo prijemom novog specijaliste pedijatra, a na zadovoljstvo djece i njihovih roditelja, i mogućnosti ponovnog rada predškolskog dispanzera u dvije smjene.

Zbog ograničenja koja diktiraju standardi i normativi, dispanzer za školsku djecu i omladinu pokušaćemo pojačati sa službom porodične/obiteljske medicine.

U izvještajnom periodu urađeno je niz aktivnosti kroz lični doprinos uposlemika, kako kroz rad, tako i kroz lična materijalna sredstva (čišćenje od drugih stvari, krećenje, farbanje, pravljenje stalaža), sa ciljem da se prostor u OJ Ilijaš prilagodi potrebama pojedinih službi i olakša rad istih.

U toku su aktivnosti oko iznalaženja prostora i otvaranja Centra za mentalno zdravlje i Centra za fizikalnu rehabilitaciju. Uz veliko razumjevanje i podršku načelnika općine Ilijaš, ova potreba pokušać se riješiti nadogradnjom Centralnog objekta, jer su trenutno prostorna ograničenja najveća prepreka za realizaciju ovih planova. Nadamo se da će ovi planovi i projekti naići i na razumjevanje kod nadležnih struktura.

Također se otvorila i mogućnost uspostavljanja dijabetološkog savjetovišta. Izvjesno je sponzorstvo za opremanje ovog savjetovišta, ali prostorna ograničenja su i u ovom dijelu glavni problem. Uz neznatna ulaganja na rekonstrukciji prostora u Centralnom objektu, ovaj projekat bi bilo moguće vrlo brzo realizovati, pogotovo kada se ima u vidu da je menadžmet ustanove započeo sa edukacijom specijalista interne medicine iz oblasti dijabetologije.

DIREKTOR OJ DZ ILIJAŠ

Šitkovac dr Nijaz

Spec. otorinolaringolog

Planovi za 2014.godinu

-JU "Domovi zdravlja Kantona Sarajevo" u saradnji sa Općinom Ilijaš planira izvršiti nadogradnju dva sprata Doma zdravlja Ilijaš čime bi se stvorile prostorne pretpostavke za otvaranje Centra za mentalno zdravlje i Centra za fizikalnu rehabilitaciju.

-U saradnji sa Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo i Zavodom zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo osigurati dovoljan broj izvršilaca-doktora za nesmetan rad svih službi koje egzistiraju u okviru JU "Dom zdravlja Kantona Sarajevo" - Organizaciona jedinica Dom zdravlja Ilijaš. Prijem još jednog ljekarskog tima u ambulantu Podlugovi.

-U saradnji sa Zavodom za hitnu medicinsku pomoć stvoriti pretpostavke za realizaciju 24-satnog dežurstva na punktu Ilijaš.

- U saradnji sa JU apoteke Sarajevo vidjeti mogućnost otvaranja apoteke u Mrakovu.

Nosilac stručne obrade: Služba za društvene djelatnosti

Predlagač: Općinski načelnik

Rok: April 2014.godine